

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060205

DOM
2013-05-22
Stockholm

Mål nr
M 49-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-12-06 i mål nr M 1125-12, se bilaga

KLAGANDE

J K

Ombud: A L

MOTPART

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Uddevalla kommun

SAKEN

Föreläggande att ta bort byggnad på fastigheten X i Uddevalla kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår J Ks yrkande om syn.

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och stadsbyggnadsnämndens i Uddevalla kommun beslut den 14 oktober 2010, § 350, dnr 2009:2677, i den del det avser borttagande av förrådsbyggnad.

Dok.Id 1071354

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

J K ansökte i januari 2006 hos Länsstyrelsen i Västra Götalands län om dispens från strandskyddsbestämmelserna för uppförande av bl.a. en förrådsbyggnad på fastigheten X i Uddevalla kommun. I beslut den 14 mars 2007 anförde länsstyrelsen att J K i egenskap av jordbrukare kan uppföra förrådet utan strandskyddsdispens. J K uppförde därefter förrådsbyggnaden inom strandskyddat område. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Uddevalla kommun (nämnden) bedömde i beslut den 18 februari 2010 att det krävdes strandskyddsdispens för byggnaden eftersom den till sin funktion inte behövde ligga inom strandskyddat område samt att den inte var till för det som angavs i ansökan om strandskyddsdispens till länsstyrelsen. Den 14 oktober 2010 förelade nämnden J K att ta bort aktuell förrådsbyggnad från strandskyddat område.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

J K har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen undanröjer nämndens föreläggande om borttagande av förrådsbyggnad. Han har även yrkat att Mark- och miljööverdomstolen företar syn på platsen.

Nämnden har bestritt ändring.

Parterna har, såvitt nu är av intresse, åberopat samma grunder och omständigheter som vid mark- och miljödomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har att ta ställning till om föreläggandet att ta bort förrådsbyggnaden på fastigheten X i Uddevalla kommun ska undanröjas.

Av handlingarna i målet framgår att J K 2006 ansökte hos länsstyrelsen om strandskyddsdispens för förrådsbyggnad och brygga. Länsstyrelsen var vid denna tidpunkt den myndighet som prövade frågor om strandskyddsdispens. Med anledning av J Ks ansökan fattade länsstyrelsen ett beslut den 14 mars 2007 i vilket det anges att J K, i egenskap av jordbrukare, kan uppföra bryggan och förrådet utan strandskyddsdispens. Även om det inte är helt tydligt vad länsstyrelsens beslut omfattar, måste det för J K ha framstått som ett besked från den ansvariga myndigheten att strandskyddsdispens varken krävs för bryggan eller förrådet. Länsstyrelsens beslut är därmed att se som ett för J K gynnande förvaltningsbeslut.

Med hänsyn till den enskildes trygghet gäller enligt fast praxis att gynnande förvaltningsbeslut vinner rättskraft och kan ändras endast under vissa förutsättningar, t.ex. om det försetts med återkallelseförbehåll eller om den enskilde vilselett myndigheten. I länsstyrelsens beslut anges att länsstyrelsen kan komma att göra en annan bedömning om nya omständigheter framkommer. Det är otydligt om detta förbehåll endast gäller frågan om tillstånd enligt miljöbalken för uppförande av bryggan eller om det även gäller förrådsbyggnaden. Denna otydlighet i beslutet ska inte drabba J K. Den omständigheten att det efter J Ks ansökan framkommit att det eventuellt skulle vara möjligt att placera förrådsbyggnaden utanför strandskyddsområdet medför därmed inte att länsstyrelsens beslut kan ändras. Det har inte heller i övrigt framkommit att det finns förutsättningar för att ändra länsstyrelsens beslut. Det ska dock framhållas att om byggnaden avses att användas för något annat ändamål än det som angavs i ansökan, dvs. som förråd för förvaring av bl.a. elstängsel och stolpar, kan dispens krävas enligt 7 kap. miljöbalken.

Mark- och miljööverdomstolen finner sammanfattningsvis att nämnden inte ägde rätt att förelägga J K att ta bort den aktuella förrådsbyggnaden. Nämndens beslut att förelägga J K att ta bort förrådsbyggnaden ska därför undanröjas.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att syn inte behövs i målet och att J
Ks yrkande om detta ska avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte
överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Henrik Runeson, referent,
tekniska rådet Bengt Jonsson samt hovrättsrådet Malin Wik.

Föredragande har varit Åsa Talvik.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-12-06
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr M 1125-12

KLAGANDE OCH MOTPART

1. J K

Ombud: K A

MOTPART OCH KLAGANDE

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Uddevalla kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut den 1 mars 2012 i ärende nr 505-19747-2010, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att ta bort byggnad samt ta bort alternativt bygga om brygga på fastigheten X, Uddevalla kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar länsstyrelsens beslut vad gäller förrådsbyggnaden på sätt att tiden för fullgörande av nämndens föreläggande att ta bort byggnaden från strandskyddsområdet bestäms till tre månader räknat från det att domen vunnit laga kraft.

Mark- och miljödomstolen ändrar länsstyrelsens beslut även på så sätt att nämndens föreläggande endast ska avse kravet att bygga om bryggan till att ha de maximala måtten 4 meters längd och 2 meters bredd. Tiden för fullgörande av nämndens föreläggande i denna del bestäms till tre månader räknat från det att domen vunnit laga kraft.

Dok.Id 218467

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsbor	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00
		E-post: mmd.vanersborg@dom.se		

BAKGRUND

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Uddevalla kommun beslutade den 14 oktober 2010, § 350, att förelägga J K att senast den 31 december 2010 ta bort förrådsbyggnad på fastigheten X från strandskyddat område.

Nämnden beslutade vidare att förelägga J K att senast vid samma tidpunkt ta bort brygga på samma fastighet alternativt bygga om den så att den inte överstiger 4 meters längd och 2 meters bredd och att den i övrigt följer tidigare meddelat tillstånd från länsstyrelsen.

J K överklagade nämndens beslut. Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutade den 1 mars 2012 att upphäva nämndens beslut i den del som avser föreläggandet om bryggan, men avslog överklagandet i övrigt.

YRKANDEN M.M.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Uddevalla kommun har överklagat länsstyrelsens beslut och i första hand yrkat att dess beslut ska fastställas. I andra hand har nämnden yrkat att domstolen ska precisera föreläggandet på sätt att bryggan ska rivas. Nämnden har anfört bland annat följande som grund för sina yrkanden. Nämnden anser att dess föreläggande angående bryggan är tillräckligt tydligt för att vara rättssäkert. Behovet av bryggan vitsordas, men inte med nuvarande utformning. Även behovet av en förrådsbyggnad vitsordas, men dock på annan plats utanför strandskyddsområdet. Betesmarken utgör en sammanhängande bruksenhet som ligger i anslutning till väg och en stor del ligger utanför strandskyddsområdet. Det finns en farbar väg fram till vändplatsen på Y för boskap och material. Länsstyrelsens bryggbeslut från 2007 bygger på delvis felaktiga uppgifter och de faktiska förhållandena utgör inte grund för undantag från strandskyddsbestämmelserna. Länsstyrelsens beslut kan inte anses utgöra ett gynnande beslut avseende bryggan. Nämnden bestrider därför bifall till J Ks överklagande.

J K, som bestrider nämndens yrkande, har för egen del överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att föreläggandet ska upphävas även i den del som

avser förråds- byggnaden. J K har anfört bland annat följande som grund för sitt yrkande.

Fastigheten X ska ställas om till betesmark för Bjällansås Gårds köttjursproduktion inom ramen för Gröna Gårdar AB:s verksamhet. Arbetet med omställningen till betesmark har påbörjats, genom att området har avverkats, och beräknas vara färdigt i år. Den aktuella byggnaden har hittills använts som redskapsbod med redskap och övrig utrustning för den avverkning som skett på området. När betesdriften är igång, avses byggnaden användas som ekonomi-byggnad för förvaring av den utrustning m.m. som krävs för områdets underhåll och för skötseln av de djur som kommer att beta på området. Innan byggnaden fullt ut hade färdigställts användes den i viss mån som manskapsbod för den personal som arbetade med boden. Detta användningssätt har dock endast varit tillfälligt och förekommer inte mer sedan byggnaden fullt ut färdigställdes i juli 2010. Det är i princip nödvändigt för verksamheten på området att transporter kan ske med båt, av såväl kostnads- som tidsmässiga skäl. Inte minst är det ur djurskyddssynpunkt viktigt att området kan nås så snabbt och enkelt som möjligt för att skadade eller sjuka djur ska kunna omhändertas och andra akuta situationer kunna hanteras. Under betessäsongen finns personal i ständig jour för att kunna hantera incidenter. Gröna Gårdar AB har djur på bete på flera ställen längs kusten och båttransporter används för åtkomst av dessa områden. Det är väsentligt att transporter kan samordnas. Det finns inte någon väg från stranden in i det aktuella området. Den väg nämnden hänvisat till är belägen långt från stranden. Den hänvisade vägen kan inte användas för transporter direkt från stranden. I sammanhanget får konstateras att nämnden godtagit behov av brygga i och för sig, vilken bedömning länsstyrelsen inte sett anledning avvika från. Det framstår därmed som att behovet av transporter sjövägen i och för sig är ostridigt mellan parterna. Om byggnaden placerades utanför strandskyddsgränsen, skulle det materiel m.m. som lastas eller lossas vid bryggan få bäras ett långt stycke och detta är av kostnads- och effektivitetsskäl inte genomförbart. För att det ska vara möjligt att genomföra transporter sjövägen, krävs att det finns en bod med möjlighet till förvaring i direkt anslutning till brygga. Bodens syfte, att utgöra förvaringsplats i anslutning till transporter sjövägen, skulle vara helt förfelat om boden måste placeras utanför strandskyddsgränsen.

Vid sidan av frågan om behovet av bodens placering inom strandskyddsområde kan noteras att länsstyrelsen i beslut den 14 mars 2007, med hänvisning till då gällande 7 kap. 17 § miljöbalken, angett att han i egenskap av jordbrukare kan uppföra brygga och förråd utan strandskyddsdispens. Länsstyrelsens uttalande därvidlag har i och för sig inte utgjort något formellt tillstånd. Det kan dock ändå ifrågasättas om inte länsstyrelsens meddelande utformats på ett sådant sätt att det ändå har rättsverkan som ett för honom gynnande beslut. Vad gäller bryggan behöver den vara av en viss storlek för att möjliggöra säker lastning och lossning av material. Djuren ska emellertid inte tas in/ut via bryggan. Bryggans utformning beror på befintlig bergklack och den har även gjorts någon högre än normalvattenståndet för att minska underhållsbehovet. En brygga med måtten 4 x 2 meter skulle – på grund av bergklacken – innebära att långsidorna inte går att använda för angöring.

Mark- och miljödomstolen har den 19 september 2012 haft sammanträde och syn i målet.

MARK- OCH MILJÖDOMSTOLENS DOMSKÅL

Vi kunde vid synen konstatera att aktuell fastighet utgörs av relativt oländig terräng och det saknas i detta fall anledning att betvivla J Ks behov av att sjövägen kunna ta sig till fastighetens östra del för akut tillsyn m.m. J K gör dock inte längre gällande att boskap ska fraktas sjövägen. Detta framstår inte heller som ett rimligt alternativ mot bakgrund av att det finns en väg till den västra delen av fastigheten.

Vad gäller bryggan på fastigheten har denna i dagsläget karaktären mera av ett soldäck/uteplats än en brygga för transportändamål. Eftersom det får anses okontroversiellt i målet att J K har behov av en brygga, är frågan således endast hur stor denna behöver vara för sin funktion. Vi delar nämndens bedömning att en brygga ut från lämplig punkt vid klippkanten inte behöver vara större än 4 x 2 meter för att möjliggöra persontransport. Vi finner således att nämnden haft fog för

sitt föreläggande att bryggan ska byggas om. Däremot saknas anledning att samtidigt förelägga om rivning av bryggan.

Vi delar vidare nämndens och länsstyrelsens bedömning att en förrådsbod för betesdriften på fastigheten inte för sin funktion behöver vara placerad inom strandskyddsområdet.

Sammanfattningsvis finner vi således att nämnden haft fog för att förelägga J K att ta bort förrådsbyggnaden från strandskyddsområdet och att bygga om bryggan till maximalt angivna mått. Tiden för fullgörande ska dock flyttas fram på sätt framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 27 december 2012.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Stefan Nilsson

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Stefan Nilsson, ordförande, och tekniska rådet Roger Ödmark. Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Stenberg-Magnusson.